

GERÇEĞİN SESİ

İngiltere'deki Türkiyeli işçilerin aylık politik gazetesi

Yazışma Adresi: BCM Box 2753, London WC1N 3XX

25 pence

Yıl: 2, Sayı: 22, Temmuz 1985

DİKTATÖRLÜK NEREYE GİDİYOR?

Foreign Report 'a göre: "Türkiye dikkatli olmalı" Sınırımızda tehlikeli ittifak

Mesut Barzani Mustafa Barzani'nin küçük oğlu Mesut Barzani üstte sağ köşe fotoğrafında

Abdurrahman Gassemlu, Irak Kürdistan Demokratik Partisi Lideri Dr. Abdurrahman Gassemlu, üstte ortada

- Irak'ta bulunan Kürt grupların uzun zamandan beri sürdürülen birleştirilme çabası olumlu sonuç verdi. Celal Talabani önderliğindeki Kürdistan Kurtuluşçular Birliği (KYB) ile Mesut Barzani'nin yönettiği Kürdistan Demokratik Partisi işbirliğini hızla geliştirme yolunda görüşmeler başladı.
- İngiltere'de yayımlanan Foreign Report dergisine göre, Celal Talabani'nin temsilcisi Refik Piskari başkanlığında bir heyet, Mesut Barzani'nin Kürdistan Demokratik Partisi'ni ziyaret ederek, aralarındaki işbirliğinin ayrıntılarını planlıyor ve geçmiş anlaşmazlıklar giderilmeye çalışılıyor.
- Irak Kürdistan Demokratik Partisi Lideri Dr. Abdurrahman Gassemlu da, İngiliz BBC televizyonuna verdiği demeçte, Irak sınırındaki Türk birliklerinin hareketlerini büyük bir titizlikle ve çok yakından izlediklerini açıkladı.
- İngiliz dergisine göre, Irak ve İki Arasında bir rakamlık İsteyen Suriye, Kürtlerin birleşmesi ve güçlenmesi için büyük çaba harcıyor. Bu arada çeşitli bölgelere ve gruplara da sürekli olarak silah, araç-gereç yardımı yapıyor.

NEUTERS'in iddiası:

"Türkiye-Irak ortak operasyon yapacak"

- Ünlü İngiliz ajansı, Ankara muhabiri Paul Boulding'e dayanarak verdiği habere göre, Türk birliklerinin bu hareket sırasında Irak topraklarına da girebileceğini ileri sürdü.

HABER 7. SAYFADA

● Ankara, doğrulamadı "Operasyon yok tatbikat var"

HABER 7. SAYFADA

● SUDEF Genel Sekreter Yardımcısı Gürman gözaltında

● Sarayhan mitingindeki konuşmasında suç unsuru bulunan Gürman, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın isteği üzerine gözaltına alındı

● Başbakan, Herald Tribune gazetesine özel demeç verdi

DİSK ve Barış Derneği için

Özal'dan komünizm suçlaması

● ABD gazetesinin yayınladığı "Türkiye-Özel Rapor" başlıklı incelemede demeci yer alan Başbakan Özal, şu konulara değindi:

● Önce bütçede, **Kemer sıkılmaya DEVAM**

● **KOMÜNİSTLERDEN PARA ALDILAR**
DİSK ve Barış Derneği, komünizm propagandası yapmakta mankedir. Bunların faaliyetlerini, komünistler finanse etmiştir...

Meclis'ten geçen maddelere göre

Polis neler yapabilecek

- Genel ahlak ve edeb kurallarına aykırı sayıldığı tutumda olanlar yakalanabilecek
- İSORU: Ya —Özal gibi— eş, ya da nişanlısıyla el ele tutuşmayı da "edeb aykırı" sayarsa ne olacak?!
- Toplum düzeni bakımından tasvip edilmez tutumda "gördüğü ihmalleri karakola götürüp işleyebilecek
- İSORU: Ya eteği biraz kısa kızağı veya saç uzamış erkekleri de aynı gerekçeyle yaka paça götürürlerse ne olacak?!
- Demekleri ya da kullandıkları üyelerden başkaları giriyorsa kapatabilecek
- İSORU: Ya Fenerbahçe Kulübü'nü taraftarları giriyor diye, ya Lions kulübü, misafiri çağırıyor diye kapatırsa ne olacak?!
- Polis Yasası'nın ifadeleri çok yuvanlık bulundu. Kabul edilen ilk dört maddede, polis verilen yetkilerin esnekliği, muhalefetin cepstli sorunlarına neden oluyor.

HABER 6. SAYFADA

Okuyucu mektupları

Düşmanlığın böylesi

"İ.Sesi'nin 10 Haziran 1985 tarihli sayısı bugün elime geçti. "Ağca davasına ne anlamda asrın davası denebilir?" başlıklı yazıyı okudum. Bu yazı Yürükoğlu'nun en azılı anti-komünist, anti-Sovyet kişiliğini açık bir biçimde sergilemekte. (Küpürleri gönderiyorum, yeriniz uygunsa basın; çünkü yazılanlara insanın inanası gelmiyor.)

"Bulgaristan'ın Papa suikastıyla bir ilgisi olup olmadığını bilmiyoruz" diyerek, başlangıçta CIA'ya tam destek vermiyor görünen ve "ne CIA'dan, ne sosyalizmden yana" bir poza bürünen "İ.Sesi" daha sonra "sosyalist ülkelerin böyle karanlık komplo diplomasisine başvurmalarına hiç gerek yoktur." diyerek CIA uydurmalarına aynen katılıyor. "İ.Sesi" bu görevini yaparken sosyalist ülkeleri faşist çetelerin uğrak yeri, hatta bazılarının yerleşim yeri olarak gösteriyor ve işi açıkça

devrimlere "köstek" olduklarını söyleme terbiyesizliğine kadar varıyor.

"İ.Sesi" bu kısacık yazıda yalnız kendi anti-Sovyet yanını teşhir etmekle kalmıyor, bir diğer yanını, "ileri" kapitalist ülkelere hayranlığını da araya sıkıştırıyor: Çağımızda emperyalizm kapitalizmden daha güçlü imiş. Bu deyimle son sayılarında olağanüstü sık rastlanıyor. Yine dünya komünist hareketi ve sosyalist sistem konularındaki çözümler, nakaratları da beraber gelince, Yürükoğlu'nun "Çağımızda kapitalizmden sosyalizme geçiş değil, sosyalizmin güçlenişi çağdır" saptamasını çoktan yaptığı açığa çıkmaktadır. Bu kafa ve bu çağa asrın davası olarak elbette pes-paye Ağca davası denk düşecektir, herhalde Dimitrov davası değil. Kel başa şimsir tarak.

K.Ö., Londra

Bulgaristan'ın Papa suikastıyla bir ilgisi olup olmadığını bilmiyoruz ama şunu biliyoruz: Sofya, birbiri içine geçmiş olarak kaçakçılık şebekelerinin ve faşist çetelerin bir uğrak, hatta bazılarının yerleşim yeri haline gelmiştir. Bulgaristan bu pis ilişkiler ağına bile bile göz yumduğu

Yaşadığımız asırda emperyalizm sosyalizmden daha güçlü diye, sosyalist ülkelerin böyle karanlık komplo diplomasisine başvurmalarına hiç gerek yoktur.

Türkiye'de devrimci durum yaşanırken, devrim ile karşı

devrim kıran kırana kazanma savaşı verirken, sosyalist ülkeler "anarşi", "terör" diye bu duruma burun bükerek, diplomatik kaygularla devrime destek vermediler. Ama şu anlaşılıyor ki, Sofya'da üslenmesine göz yumulan şebekeler bu arada faşistlere silah sağlıyorlardı. Bu, diplomatik çerçevede bile anlaşılamayacak denli ciddi bir yanlış. İkesizlik bir kez başlayınca, ucu

Onlar için basit, sade bir yol hâlâ sonuna dek açık, önlerinde duruyor: Devrimlere köstek değil destek olmak! Ağca davasında

Sus pus oldular

"İ.Sesi'nin hamam kongresinin ilk olarak GERÇEĞİN SESİ tarafından duyurulması, ve hele bunu telafi etmek için Yürükoğlu'nun "orijinal" bir yöntemle arkadan tarihsiz bildiriler postalaması Batı Almanya'daki müritlerini şaşkına çevirdi.

Zaten gazetenizin bunu açığa vurma üzerine sus pus olan "İ.Sesi" böylece düştüğü durumu kabul etti.

"İ.Sesi"nden son olarak kopanların çıkardığı "Kurtuluş Yolu" ga-

zetesinin Haziran sayısındaki konuyla ilgili bir yazıyı, Yürükoğlu'nun bir kez daha düğüm oluşunun bir başka belgesi olarak size gönderiyorum. Yürükoğlu'nunumu yatsıya kadar yannarmış...

A.K., B. Almanya

İngiltere'de yayınlanan TKP yanlısı bir gazetenin haberinden işçinin Sesi'nin bir "kongre" topladığını öğrendik. Bu yayının elimi-ze geçmesinden 10 gün kadar sonra da "TKP-İşçinin Sesi Merkez Komitesi" imzalı bir yazı aldık. Bu yazıda da, TKP-İşçinin Sesi'nin "kongre yaptığı" doğrulanıyordu.

Neden yüzlerinizi karaladınız?

Sayın Gerçeğin Sesi sorumluları,

Gerçeğin Sesi'nin son sayısında bir nokta dikkatimi çekti. 1 Mayıs mitinginde "Sol Birlik" temsilcisinin konuşmasını bastırmaya çalışan, resmini bastığınız provokatörlerin yüzlerini karalamışsınız. Önce şunu belirtmeden edemeyeceğim, onlar bu eylemleriyle kendi yüzlerini karaladılar, bir de sizin karalamanıza gerek kalmamıştı.

Resmi görünce aklıma birşey geldi. Bundan 1,5 yıl önce de Brighton'da İşçi Partisi Kongresisi sırasında düzenlenen bir dayanışma toplantısını engelleyen bu provoka-

törler, olay çıkarıp ardından "saldırıya uğradık" diye adı soyadıyla altı ilericinin isimlerini gazetelerine basarak, "bildiri" haline getirip gerici basına postalıyarak ihbar mekanizmalarını işletmişlerdi. Böylesi davranışları nedeniyle kınanan bu kişiler, işi daha ileri götürüp politik göçmenlerin İngiltere'ye Türkiye'nin biraz batısındaki bir ülkeden geldiklerini kanıtlamaya çalışmışlardı.

Belki aldığınız tedbir devrimciler arasındaki sürtüşmelerde polise yarayacak tutumlardan kaçınma konusunda örnek bir davranış

olarak açıklanabilir. Ancak bu kişilerin "devrimci"likleri bence tartışma konusu... Dikkat ettim, 1 Mayıs mitingindeki bu olay sırasında bunlar fotoğraflarının çekilmesini (bazı İngilizler de bu garip davranışı resimlemek istedi) engellemeye çalıştılar. Ancak bu onların "güvenlik" kaygısından değil, provokatörlüklerinin belgelenmesinden duydukları endişeden kaynaklanıyordu. Kendileri ise ellerinde video kamerası, yüzüstü ve herkesi huzursuz eden bir biçimde ara vermeksizin tüm insanları filme aldılar.

Sonuç olarak, tutumu-

nuza saygı duyuyorum, karşı değilim. Ancak gereksiz buluyorum...

Çalışmalarınızda başarılar.

R.B., Londra

Gerçeğin Sesi:

Değerli okuyucumuz, söylediklerinize kısmen katılmakla birlikte, biz yine de bunun gerekli olduğu kanısındayız. Kaldı ki, resimde bu provokasyona iştirak etmemiş olanların bazılarının da yüzleri belli oluyordu. Onların hepsini bir kefeye koymuyoruz. Bu bakımdan, herşeye rağmen ihtiyatlı olmayı gerekli buluyoruz.

DİKTATÖRLÜK NEREYE GİDİYOR?

Halkımızın, demokrasi güçlerinin yükselen savaşımlarında gitgide köşeye sıkışan, bunalımı derinleşen faşist diktatörlük bunalımını askeri maceralarla, "TAKRİR-İ SÜKUN" yasalarıyla çözmek istiyor.

"Ermeni terörizmi"nden yakınının Evrenler, Özallar, Kürt halkını yoketme girişimleriyle, Ermeni halkını kıran Enver'lerin, Talatların izinden gidiyor, tarihi tekrarlamaya ve "yel ekip, rüzgar biçmeye" hazırlanıyorlar.

Ülkemizde faşist diktatörlüğe karşı demokrasi savaşı yükseliyor. Diktatörlük yanlılarıyla demokrasi yanlıları arasındaki ayrım daha bir netleşiyor, demokrasi güçlerinin cephesi bir yandan genişliyor bir yandan da demokrasiden yana çıkan güçler arasında diyalog ve eylem birliği eğilimi sürüyor.

Bu durum nitekim kendini en son olarak SODEP'in düzenlediği Saraçhane mitinginde gösterdi. TKP ve diğer sol güçlerden sağdaki DYP'ye kadar geniş muhalefet güçleri mitingde destekledi. SODEP de bunu olumlu karşılayarak, miting salt bir "SODEP mitingi" olarak değil, halkın demokrasi isteminin dile getirildiği bir eylem olarak görmek gerektiğini belirtti.

"Zindanlar boşalsın", "Genel Af", "Düşünce suç olamaz", "Kaçakçılar dışarda, fikir suçluları, içeride", "faşizme ölüm" "Bağımsız Türkiye" sloganlarının atıldığı, 50 bin kişilik miting gerçekten de demokrasi güçlerinin diktatörlüğe karşı yığınsal geniş bir protesto gösterisi oldu.

Ne var ki, faşist Evren - Özal diktatörlüğü onun ardındaki emperyalist çevreler ve işbirlikçi oligarşi de eli boş durmuyor. Evren "bu mitingten ders çıkardık" larını söylüyor. Elbette halkın genel af, düşünce özgürlüğü ve demokrasi istediği değil. O, faşizmin kısıtlamaları ve süngü altında yapılan bir mitingte bile demokrasi istemlerinin dile getirilmesinden ürüyor ve "Demek sıkıyönetimin izin verdiği bir toplan-

Artan tehlikeler, artan sorumluluklar

tıda bile böyle şeyler olabiliyor" diyerek yeni önlemler peşinde koşuyor, bir daha bu tür toplantılara izin veremeyecekleri tehdidini savuruyor.

Halkımız, iş, ekme, özgürlük ve barış istemini yükseltirken faşist diktatörlük, Irak rejimiyle birlikte Kürt halkına karşı yeni bir soykırım savaşına hazırlanıyor. Tam da bu sırada ise tepkiler arasında bugüne kadarki polislin faşist fiili uygulamalarını yasallaştırarak bunu dahada tırmandırabilecek yeni bir polis yasası geçiriliyor. 1925'te de tıpkı böyle, "Şark Meselesi" deyip, işçi sınıfını ezme, Kürt halkının kırılmasına karşı Türk halkının, ilerici güçlerinin protestolarını engellemek için, bir "TAKRİR-İ SÜKUN" Yasası geçirilmişti. Yine tıpkı o dönemde olduğu gibi TKP'ye karşı yeni tutuklamalar yapılıyor. Bizzat Özal'ın ağzından "DİSK'i, Barış Derneği'ni komünistler finanse etti" diyerek yeni anti-komünist kampanyalar başlatılmak isteniyor.

Demokrasi güçleri faşist diktatörlüğün oyununu bozmak zorundadır. Diktatörlüğün, şovenizm silahıyla demokrasi yanlılarını bölmesine izin verilmemeli, "sukunete hayır" denmeli Kürt halkına karşı yeni bir soykırım savaşının önüne hep birlikte dikilmelidir. "Bölücülük" saf-satalarına prim vermek, Türk ve Kürt halkları-

Diktatörlüğün yıkılmasını, demokrasinin kazanılmasını isteyen herkes, faşist baskılara, Kürt halkına karşı şovenist soykırım girişimlerine karşı durmalıdır. Solun birliğinin güçlendirilmesi, bütünsel bir demokrasi cephesinin örülmesi, demokrasi istemi temelinde yığınsal bir halk hareketi örgütlenmesi, işçi sınıfı öncülüğünde halk yığınlarının direnişinin yükseltilmesi zorunludur.

Konuyla ilgili yazımız 7. sayfadadır

Yalçın GÜN

nın demokrasi ve özgürlükler için ortak savaşımının bölünmesine izin vermek demektir. Kürt halkı üzerindeki ulusal baskıya, şovenist ayrım politikasına karşı, Kürt halkının ulusal demokratik haklarını savunmadan Türk ve Kürt halklarının birliği, en geniş demokrasi güçlerinin birliği ve demokrasi için savaşımın başarısı sağlanamaz. Kürt halkına kapalı bir "demokrasi" de "gerçek demokrasi" olamaz.

Gelişmelerin gösterdiği bir nokta da şudur:

Artan politik ve ekonomik bunalımın çıkmasından kurtulmak için, halk yığınlarının yükselen tepkisini bastırmanın için, faşist diktatörlüğün herşeyi göze alacağı, daha "sertleşme" tehlikesinin reel olduğu açıktır. Polis Yasası'nın geçirilmesinde görüldüğü gibi, gerçek erki elinde tutan faşist cunta, bugüne kadarki uygulamalarını, yasallaştırma yolundan yürüyor. Bütün bunlara karşın "ara dönem", "geçiş dönemi", "faşizmin çözüldüğü" türünden orjinallikler düşmanın ekmeğine yağ sürmekten başka bir işe yaramaz.

Son zamanlarda, faşist diktatörlüğün uluslararası ve ulusal planda iyice tecrit olması karşısında gerilediği, ömrünü uzatmak, diktatörlüğün sivil-parlamentar bir örtü altında kalıcılıştırmak için "demokrasi" manevralarına başvururken, demokrasi güçleri-

ne yasal ya da fiili olarak kimi mevziler kapattığı bir gerçektir. Ancak onun inisiyatifi tümüyle yitirdiği, yasal-barışçıl bir biçimde, gerilete erkten uzaklaştırılabileceği sanılmamalıdır.

Bu anlayışladır ki, Türkiye Komünist Partisi yığın çalışması alanında kazanılan mevzilerden bir milim gerilemeksizin, önlemleri sürekli arttırarak, "yasal-barışçıl geçiş" düşüncesine kapılmaksızın işçi sınıfı öncülüğünde halk yığınlarının direnişinin örgütlenmesini savunuyor. Eğer demokrasi güçlerinin böylesi perspektifli birliği örülebilir, ve de Kürt halkına karşı şovenist soykırım kampanyalarının Türk ve Kürt halkımızın demokrasi güçlerinin bu savaşımını bölmesi engellenesilirse; değil çıkmadan kurtulmak dünyada birçok örnekleri görüldüğü gibi (örneğin Yunan Cuntası'nın Kıbrıs darbesi) faşist diktatörlük girişeceği bir askeri maceranın alevleri içinde yuvarlanıp, çökertilebilir.

Demokrasi isteyen tüm güçler birleşerek diktatörlüğün şovenizm silahını ona karşı, halklarımızın ortak özgürlük silahı halinde, geri çevirmelidirler. Yurtdışında bize düşen bir görev de, halkların barış demokrasi ve özgürlük savaşımını karşısında ne yapacağını şaşırarak Türk ve Irak rejimlerinin koskoca bir ulusu kırıp yok etme planlarına karşı, tüm güçlerimizi birleştirerek, dünya kamuoyunu uyarmak ve dayanışmayı yükseltmektir.

WILLIAM POMEROY'LA RÖPORTAJ

Gerçeğin Sesi: Filipinler'deki bugünkü durum ve buna ilişkin olarak Filipinler Komünist Partisi (PKP)'nin konumları nedir?

W.Pomeroy: Filipinler, egemen çevreler tarafından kapitalist yola sokulan bir gelişmekte olan ülkedir. Ne var ki, bugünkü tarihsel dönemde Filipinler gibi bir ülkede bağımsız kapitalist gelişme fiilen olanaksızdır. Bu ancak emperyalist güçlere bağımlılık koşulları içerisinde ve emekçi halkın çoğunluğunun gerekeçğözlü yerel burjuvazi gerekse yabancı şirketler tarafından son derece sömürüldüğü bir tarzda gerçekleşebilir.

Son 20 yılda Filipinler halkının başına gelen bu olmuştur. Bu dönemde erkte olan Cumhurbaşkanı Markos'un rejimi başlangıçta, sanayileşme ülkenin bazı bölgelerindeki feodal toprak ağalığının tasfiyesi, sosyalist ülkelerle ekonomik ilişkiler gibi kimi olumlu gelişme özellikleri gösterdi.

Ne var ki zamanla bunlar, sermaye gelişiminde (ki bu hiç indirgenmiş) ağırlıklı yabancı (özellikle ABD) borç ve yatırımlara dayanma politikası sonucu Filipinler'i uluslararası borçlanma listesinde 6. en kötü sıraya soktu. Filipinlilerin çoğunun yaşam standardı iyice aşağıya düştü ve bu arada sıkıyönetim altında Markos tarafından gelişmeyi hızlandırmak amacıyla dayatılan direktiflerle yönetim sistemi altında demokratik hakları büyük ölçüde sınırlandırıldı.

Sonuç olarak, Markos rejimi itibarını yitirdi. Her anda muhalefet büyüdü ve emperyalist yatırımları ve askersel üslurlarına karşı istikrarsızlık yükseldi. Böylece Filipinler'de ekonomik ve politik bir bunalım gelişmeye başladı. ABD emperyalizmi açısından çözüm bir yönüyle, rejim değişikliği, Markos'tan kurtulması ve "reform" kisvesi altında yeni bir hükümetin işbaşına getirilmesidir.

Bir ara PKP (sıkıyönetime karşı çıkarakla birlikte) Markos'un gelişme programının nisbeten olumlu yönlerini desteklemişti, ve Markos da buna karşılık onyıllardır süren baskının ardından PKP'nin yarı-legal varlık kazanmasına izin vermişti. Ancak, borçların baskısı altında Markos ABD şirketlerine ve askersel üslurlara artan ölçüde ödünler vermeye başlayınca PKP desteğini çekti. PKP, Maoçu ve radikal-Katolik bir aygıt olan Yeni Halk Ordusu tarafından yürütülen anti-Markos bir silahlı mücadelede desteklemiyor. O, ABD emperyalizminin Markos'u yenilgiye uğratmak ve yerine bir başkasını koymak için birleştirmeye çalıştığı muhalefet partilerini de desteklemiyor. PKP'nin tutumu, geniş bir anti-emperyalist, ulusal demokratik cephe tasarısıdır ve de bunun için gerekli unsurlar hem Markos rejimi hem de çeşitli muhalefet gurupları içerisinde bulunmaktadır.

PKP kendisi için önümüzdeki 1986 yerel seçimlerinde, ve 1987 genel seçimlerinde adaylar gösterebilmek amacıyla, bugün ona tanınmayan bir tam yasallık kazanmaya çalışmaktadır. 1987 genel seçimleri Filipinler'deki geçiş ve iktidar mücadelesinde kritik bir nokta olacak; Filipinlilerin yaşamını cenderesine alan özünde yeni-sömürgeci koşullara karşı tek gerçek alternatif ise, PKP sunmaktadır.

WILLIAM POMEROY KİMDİR?

William Pomeroy 1916'da, ABD'de bir işçi ailesinde dünyaya geldi. Uzun yıllar fabrikalarda çalıştı. 1937'de ABD Komünist Partisi'ne girdi. 2. Dünya Savaşı sırasında Pasifik Cephesinde ABD orduları içinde, bu arada Japonları Filipinler'den atma kampanyasında yer aldı. 1947'de Filipin'lere dönerek, başını komünistlerin çektiği "Huk"un silahlı ulusal kurtuluş savaşına katıldı. Bu hareketin kadın önderlerinden birisiyle evlendi.

1952'de ikisi de ömür boyu hapis cezasına çarptırılarak 10 yıl hapiste kaldı. Salıverildikten sonra, 1963'de İngiltere'ye yerleştiler.

W.Pomeroy'un 12 kitabı yayınlandı. Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi'nde tarih üzerine doktoray yaptı. Yaklaşık 20 yıldır, ABD Komünist Partisi'nin gazetesi "Daily World"un uluslararası muhabirliği görevini yürütüyor.

Gerçeğin Sesi: Karmaşık uluslararası durum, nükleer savaş tehlikesi ve de ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerine karşı artan emperyalist müdahale tehditleri karşısında sizce bugün dünyada komünistlere ne gibi görevler düşüyor?

W.Pomeroy: Bence komünistlerin görevi iki yönlü. Başını ABD emperyalizminin çektiği emperyalist bağlaşıklıkla yönelttiği dünya çapındaki askersel tehdit, dünyayı mahvedecek bir nükleer savaşa yol açabilecek bu tehdit karşısında her bir ülkede komünistlerin ve tüm barışsever insanların görevi, barış için, askersel tırmanışlara karşı savaşımı gündemin başına almaktır. Barışın korunması ve askersel programların geri püskürtülerek silahsızlanmaya yönelmesi salt nükleer füzelerin fırlatılmaktan alınmasından çok daha öte anlam taşır. Kapitalist ülkelerde, askersel programlar gerici politik güçlerin ana dayanağıdır ve bu programların durdurulması ve kısıtlanması politikalarıyla birlikte bu güçleri de zayıflatacaktır. Bu ise demokratik değişimler için daha geniş olanaklar açar. Aynı zamanda, askersel programlar, özellikle de bugün Reagan yönetimininkiler, sosyalist ülkeleri de benzer biçimde davranmaya zorlamak ve böylece aksitaktirde kapitalist büyümeyi kat kat aşacak nitelikte olan sosyalist ülkelerdeki kuruculuğun ve refahın daha hızlı gelişmesi olanacağını zayıflatmak amacı taşıyor. Bu bakımdan, barış ve silahsızlanma sorunu çok yönlü bir önem taşımaktadır.

Bu uluslararası nitelikteki savaşıma paralel olarak, ulusal çıkarlar ve hedefler için savaşmak ta komünistlerin görevidir. Bunlar her bir ülkede kayda değer ölçüde farklılık gösterir çünkü koşullar, güçler ve ilişkiler farklıdır. Bir ülkede başarılı olacak strateji, ve taktikleri aynen, otomatik olarak başka ülkelere uygulamaya çalışmak ne olanaklıdır ne de uygun olur. Komünistler elbetteki her bir ülkedeki hareketlerin deneyimlerinden dersler çıkarırlar fakat bunlar her birine özgü olan özel koşullara ancak en esnek bir tarzda uygulanabilir. Ulusal ve sosyal kurtuluşu geri çevirmek için yapılan emperyalist müdahale ve kalkışmalar ancak ulusal durumlardaki koşulların ve güçlerin iyi kavranması ve beceriyle seferber edilmesiyle yenilgiye uğratılabilir. Hiç kuşkusuz ki, ulusal ve uluslararası savaşım birbiriyle bağlıdır.

Gerçeğin Sesi: Uluslararası sınıf savaşımında ideolojik savaşımın rolünün artmakta olduğu görülüyor. Siz bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu nasıl birseyir izliyor?

W.Pomeroy: Kapitalizmden sosyalizme, oradan da komünizme devrimci yoldan dönüşüm sürecinin öncüsü olan komünist hareket için ideolojik savaşım hep yüksek bir önem taşıyagelmıştır. İdeoloji, hareketin temel felsefesi ve ilkeleriyle ilintilidir. Ancak son tahlilde o, strateji ve taktiklerin doğru formüle edilmesi, doğru sınıfsal güçlerin örgütlenmesi ve savaşıma sokulması, ve devrimci savaşımında en fazla ilerleme kaydettirebilecek olan belirli halkaların ve konuların seçimi ile de ilintilidir.

Bu nedenle, sınıf düşmanının ana amaçlarından birisi komünist partilerin ideolojisini ve ideolojinin pratiğe uygulamalarını bulanıklaştırmak ve karışıklığa itmektir. Son on-yıllarda bu amaç, kitle iletişim araçlarının (özellikle televizyon, uydu aracılığıyla yapılan iletişim ve beyin yıkayıcı yazılı propaganda) artan ölçüde yaygınlaşan etkisi, ve önde gelen kapitalist ülkelerde hükümet düzeyinde ve hareketlere sızıp bölmek için büyük fonlara sahip devasa kurumların kurulmasıyla birlikte, büyük ölçüde artan bir vurgu kazanmıştır.

Ancak bu, özellikle savaşımında gerilemelerin olduğu ya da onun yürütülmesi sırasında kimi yanlışların yapıldığı zaman, komünist hareketler içerisinde farklılıkların ve kabul görmüş ilkelerden sapmaların ortaya çıkması gerçeğini tümüyle dikkate almama anlamına gelmez. Gücenmiş ya da hayal kırıklığına uğramış bireyler yanlışları ya da sorunları aşmak ya da düzeltmek için normal prosedür içerisinde çaba göstereceklerine, eleştirilerde, saldırılarda ya da alternatif tutumlarda bulunmak üzere kendi platformlarını oluştururlar. Bazen uyumsuzluk ve sapmalar komünist parti yönetiminin üst düzeylerinde ortaya çıkar ve ulusal hareketlerin uluslararası birlikten uzaklaşmasına neden olur. Böylesi eğilimler sınıf düşmanının kurumları tarafından istahla sömürülür.

Anti-komünist propagandanın temalarından birisi, komünist hareketin hiç bir zaman tutarlı ve açık bir ideolojiye sahip olmadığı ve sürekli iç kapışmalara ve yanlışlara tanık olduğudur. Sovyet Komünist Partisi'nin tarihinde ve Sovyetler Birliği'nin gelişiminde çizgi ve politika kaymalarının gerçekleştiği, varlığı sırasında Komünist Enternasyonal'ge kaymalar ve değişiklikler olduğu, ve uluslararası komünist hareketin bugün bunalım içinde, çözülme tehlikesiyle yüzyüze bulunduğu ilan ediliyor.

Bütün bunlar son yüzyıldır sınıf düşmanı ve (komünist) hareketin saflarını terkedenler tarafından tekrar tekrar yinelenmiştir.

"Eğer"li bir tarih teorisi var ki, tarihin kilit noktalarında "eğer" belirli yöneticiler ve onların düşüncesi üstün gelmiş olsaydı herşeyin farklı olacağını iddia eder. Gerçek şu ki, Ekim Devrimi gerçekleşti, utkan oldu, Sovyetler Birliği ilkyıllarında başarılı oldu, sosyalizm bir ülkede kuruldu, tarım kolektifleştirildi, beş-yıllık planlar Sovyet toplumu sanayileştirdi, ulusal sorun başarıyla çözüldü, Komünist Partisi öncülüğündeki Sovyet halkı tarafından faşist silahlı saldırı tamamen bozguna uğratıldı, Komünist tüm ülkelerde komünist partilerinin kurulmasına büyük başarıyla yardımcı oldu, Komünist'ın anti-faşist çizgisi faşistlerin egemenlik sağlama hesabını bozan anti-faşist bağlaşıklık için temel oluşturdu ve o zamandan buyana çok sayıda sosyalist ülkenin ve yine çok sayıda sosyalist-yönelimli ülkelerin ortaya çıkması ve anti-empyralist ulusal kurtuluşun dünya çapında etkusu, herşeyden çok komünist ideolojinin etkin uygulama-

sa ve uluslararası komünist hareketin güçlübirliği sayesinde oldu.

Empyralist yıkıcılık tarafından sosyalist topluluk ülkelerinde -Macaristan, Çekoslovakya, Alman Demokratik Cumhuriyeti, Polonya, Küba ve diğerlerinde olduğu gibi - sayısız karışıklık çıkarma denemelerine rağmen, sosyalist ülkelerin birliği ve sahip oldukları ortak amaçların gücü karşısında bunların tümü başarısız kalmıştır. Herşeyden önce, tüm ülkelerdeki komünist partilerin Moskova'ya bağımlı kuklalar olduğuna ilişkin sürekli tema da aynı biçimde sürekli başarısız olmuştur. Hiç kuşkusuz empyralistler, komünist hareketin öteki kesimlerini, sosyalizmin ve heryerdeki ilerici hareketlerin güçlü kalesi Sovyetler Birliği'nden ayırıp, bölmeye çalışmaktan asla geri durmayacaklardır; fakat hiç bir komünist ve sosyalizmin, Sovyetler Birliği'nin komünist-olmayan hiç bir dostu, hangi biçimi alırsa alsın bu eskimiş saptırıcı çizgiye asla kapılmayacaktır.

Yine bir başka standart tema da, komünist hareketin, "bunalım içinde" olduğu ve başkalarının onu "yenileme" ya da "yeniden kurma", ya da "onun yerine bir başkasını koyma" gibi, kendilerine biçtikleri bir görevi üstlenmeleri gerektiğidir. Genellikle bu "bir başkası" kapitalizme ya da sosyal demokrasiye geri dönme yolunu çok andırmaktadır. Çok uzun olmayan bir süre önce, komünist hareketi "yeniden kurmakta" olduğunu iddia eden Moaculuğun sol-görünümü sloganlarını anımsayalım, ve bugünkü Çin'e ve izlediği yola bakalım. Öte yandan burjuva basınında onaylayıcı tarzda yüceltilen ve bizi sağa, sosyal demokrasi kampına götürecektir bir yol olan "Yüro-Komünizm" olgusu var.

Ronald Reagan'ın kişiliğinde, ABD empyralizmi komünizme karşı ideolojik bir Haçlı Seferi ilan etmiş bulunuyor. Tek başına bu ilan bile, insanlığı kurtuluşa götüren ideolojiye yönelik tüm saldırılara ya da sapmalara karşı her komünistin tetikte durması için yeterlidir.

Gerçeğin Sesi: Son olarak, okuyucularımıza iletmek istediğiniz bir mesajınız var mı?

W.Pomeroy: Derin bir biçimde enternasyonalizmden esin alan birisi olarak ben, bütün ülkelerdeki emekçilerin ve onların ilerici mütteliklerinin tam demokrasi sosyal kurtuluş ve sosyalizm savaşımına son derece büyük ilgi duyuyorum. Heryerde demokratik düşüncelere sahip insanların hedefleri olan bu hedefler doğrultusunda uğraş veren Türkiyeli emekçilere duyduğum dayanışma, komünistlerin uluslararası çapta sahip oldukları birlik duygusudur.

Hepimiz, tüm halklarımız için kurtuluşun halk erkinin ve adil bir toplum kurma özgürlüğünün etkusu kaçınılmazdır. Bu kaçınılmazdır, çünkü toplumsal güçler onu tarihsel olarak gerekli kılıyor ve çünkü hiç bir baskıcı ya da eşitsiz sistem, değişim isteyen yığınların baskısına uzun süre dayanamaz. Ne var ki, tüm tarih boyunca hiç bir egemen sınıf ya da çevre erkenden ya da zenginliğinden gönüllü olarak vazgeçmemiştir. Bu ancak savaşım, değişim için örgütlü çabalarla elde edilir. Böylesi utkular hemen ya da bir anda gerçekleşmez, yığınlar salt birisi onlara devrimci sloganla çağrıda bulunduğu için birden bire ayaklanıp erki kendileri için ele geçirmezler. Halkın gücünün yükseltilmesi, devrimci örgütün yığınsal çapta yaygınlaştırılması kural olarak tedricen, kuvvet toplayıcı bir toplumsal gücü olan çok sayıda irili ufaklı utkularla olur. Uygun koşullar ve yeterli örgütlülük derecesi olmadan küçük utkular bile pek olanaklı değildir.

Birlik duygularımı dile getirerek iletmek istediğim mesaj, Türkiyeli komünistlerin ve Türkiyeli ilerici insanların ve örgütlerinin sabırla, ısrarla ve kararlılıkla, Türkiye'de ulusal demokrasinin etkusunu getirerek demokratik güçleri yükselteceklerine olan güvenimdir.

"...Aynen 1905, Şubat 1917 ve Ekim 1917 devrimleri ile eşdeğerde"miş

"İ Sesi" ile aynı matbaada basılan, birçok yazısı aynı kalemde çıkan ve kendine "Büyük Britanya Leninistlerinin gazetesi - The Leninist" adını veren bir yayın var. Açıkça Yürükoğlu'nun 15 yılda bulduğu birkaç İngilizle çıkardığı bu gazetenin Haziran sayısında bir "Çek-Al" var. Bu Çek-Al'da Yürükoğlu yine ölçüyü kaçırmış.

Yürükoğlu'nun içinde bulunduğu, psikolojik durum ortada. Kendinin yüzmede, koşuda, satrançta, yaz tarruzunda birinci olduğunu ilan ettirmesi, kendi şiirini "parti marşı" yaptırmaması, en yakın çevresindekileri sürekli ezmeye çalışması, onu rahatlatmaya yetmiyor. Kurduğu hayalleri gerçekmiş gibi yazmasına, şehir gerillalarının TV istasyonunu basma hikayesine kendi çevresinin "he" demesi de yetmiyor.

Şimdi Yürükoğlu "ben yeniden yaratmakta olduğum uluslararası Bolşevik hareketin lideriyim" diye tutturmuş.

Yorum yapmadan, Çek-Al'dan bazı alıntılarla yetinelim.

DAĞILMAKTA OLAN DÜNYA KOMÜNİST HAREKETİNE KARŞI ULUSLARARASI BOLŞEVİK HAREKETİ YENİ BAŞTAN YARATAN RÜŞTÜ

"Bu Kongre uluslararası harekette Bolşevizmin programatik ve örgütsel yeniden doğuşunun başlangıcını simgeliyor. BBKP Lenincileri olarak, İ. Sesi yoldaşlarımızdan çok değerli ve derin öneme sahip dersler aldık. Bugün dünya komünist hareketinin dağılışı hız kazanırken... gerçek komünistlerin bu derslere kulak vermesi zorunludur."

SOVYETLER BİRLİĞİNİN DEVRİM KORKUSU VE ARSLAN YÜREKLİ RÜŞTÜ

"Sovyetler Birliği, 1960'lardan bu yana Türkiye'nin öndegelenleriyle sistemli olarak 'yakın' ilişkiler yürütüyordu. Bu nedenle TKP'nin yeniden oluşturulmasında yerel kaygılardan ya da Türkiye'de devrim yapma olasılığından vs. çok Sovyetler Birliği'nin diplomasisine destek beklentisi vardır."

"Sovyetler Birliği'nin Türkiye gibi ülkelere yaklaşımının temeli, "dikkatli olma" idi. Sovyetler Birliği, 'Emperyalizmin Zayıf Halkası -Türkiye'de ayrıntılı olarak işlenen, Türkiye'deki istikrarsızlığı, anarşi ve terörü, yani ülkedeki devrimci durum olgusuna karşı çıktı. Bizim tabii ki, Sovyet yoldaşlarımızın devrimci duruma karşı korkaklıklarını eleştirmemiz gerekiyordu!"

FİDEL KASTRO SOVYET UYDUSU OLDU, AMA RÜŞTÜ "KOMÜNİST VE DEVRİMCİ HAREKETTE BÜYÜK DEĞİŞİKLİKLERE YOL AÇACAKTIR"

"İşçinin Sesi"ndeki yoldaşlar,... savaşımaları içerisinde, ortacılığın ve körce SBKP kuyrukçuluğunun başarısızlığını ve kısıtlayıcılığını sergilediler."

"İşçinin Sesi'nin doğuşu... aynen 1905, Şubat 1917 ve Ekim 1917 devrimleri ile eşdeğerde birçok genel geçerli ders öğretmiştir."

"İşçinin Sesinin güçlü silahı ile Türkiye'nin dünya devriminin güçlü bir halkası olduğu gün doğacaktır."

Aynı yayında, kendi kendisiyle yaptığı röportajda Yürükoğlu şöyle diyor:

"Küba'dan daha fazla ağırlığı olan bir ülkede devrim gerçekleşirse dünya komünist ve devrimci hareketinde büyük değişikliklere yol açacaktır."

Meğer "İ Sesi"nin İngiltere'ye sıklıkla bir gurupcu olmasının nedeni ülkede yok oluşlarından değil, sıfır meridyenden her iki yarı küreyi de yönetme misyonundan geliyormuş.

Yürükoğlu Türkiye'de şehir gerillalarına sahip olduğunu iddia ediyor

"İ. Sesi" polisiye olaylarla bunalımına kimseyi ortak edemeyecek

Yürükoğlu'nun çözülme döneminde krizlerine çare olarak bulduğu, "Televizyonda yayın yaptık, bu Türkiye işçi sınıfı tarihinde bir dönüm noktasıdır." yaygarası kendi tabanlarında da fazla etki yaratmadı. Terkedilmiş bir cihazla ve bir kişiyle yapılabilen aynı dalgadan ses yayını olayı (ki bir kaç yüz metre çapında bir alanı kapsayabilir) başlangıçta şöyle abartılmıştı:

"Yayın Aksaray bölgesinde yapıldı." "İstanbul'un üçte biri izledi!" "Televizyonun sesini bastırdı."

"İ Sesi" hızını alamamış olmalı ki İngiltere'de pek tanınmayan anti-Sovyet, reformist "New Internationalist" adlı dergide olayı şöyle veriyor:

"Bu, rejimin gözükara muhaliflerinin 31 Ocak'ta en çok izleyici olan bir saatte reklamlara müdahale etmesini engelleyemedi. İstanbul'da iki milyon izleyici İşçinin Sesi'nin, işkenceleri kınayan ve ülkede demokrasi için savaşıma çağırılan 8-10 dakikalık bir yayını izledi. Askerler televizyon istasyonunu bas-

tıklarında şehir gerillalarını gözden kaybolmuş buldular." (Mayıs 985 sayfa 6)

Daha fazla bilgi almak isteyenlere ise 129 Newington Green adresi verilmiş!

Ses yayınından başlayan Yürükoğlu işi TV'de görüntüye götürdü. Görüntünün verilmesi ise ancak TV istasyonundan olabileceğine göre, istasyon ele geçirilmeli. TV istasyonu ancak şehir gerillaları tarafından basılabilir. İşte adam ipin ucunu kaçırsa şimdi "Şehir gerillaları"nın eylemleri hakkında bilgi vermek zorunda kalır.

Bereket bozacının şahidi Şıracı. Şimdi Yürükoğlu 129 Newington Green'den daha fazla bilgi isteyenlere askeri birliklerin takip ettiği "İ Sesi"-şehir gerillaları'nın kahramanca çarpışmalarını anlatan yazılar hazırlıyordur. Geçmişte "Barış Derneği davası için" diyerek topladıkları paralar gibi, şimdi Türkiye'de savaşan şehir gerillalarına para toplayacaklar herhalde.

Brigton'da 1983 İşçi Partisi kongresi sırasında Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma toplantısını işgal ederek, kavga çıkararak provoke eden "İ Sesi", "Arkadaşlarımızı saldırdılar" diye yaygara koparıp işin içinden sıyrılmaya çalıştı. Yavuz hırsız rolüne girdi. Sözde saldırganları isimleriyle ihbar etti. Böylesi yaygaralarla kendilerine "SİZİN ORADA NE İŞİNİZ VARDI?" diye sorulmayacağını zannettiler. Soruldu ve lanetlendiler.

Manheim'de de aynısı oldu. Günlerce ve sayfalarca yazılan yazılardan arta kalan şu: "SİZİN ORADA NE İŞİNİZ VARDI?"

"İ Sesi" İngiltere'de göçmen işçilerden umudu kesti. Şimdi onlar için önemli olan bu işçilerin huzursuz olması ve Halkevi'ne gidip gelmelerinin engellenmesi.

Bir dizi olay "İ Sesi"nin niyetinin peşinen açığa vurulmasını zorunlu (devamı 7. sayfada)

DİKTATÖRLÜK NEREYE GİDİYOR ?

Son günlerde sorunların çözümsüzlüğü karşısında bunalan faşist diktatörlüğün çıkmazdan kurtulması ve rejim bunalımının bastırılması için emperyalist çevreler ve Evren -Özal çetesi çabalarını artırdılar. İngiltere'de yayınlanmakta olan "Foreign Report" dergisi "Türkiye dikkatli olmalı" diye buyurdu ve Suriye'yi, Irak ve İran Kürt ulusal hareketini hedef gösterdi. Doğu'da yine silah şakırtıları duyulmaya başladı.. Kürdistan'a askeri güç yağın askeri diktatörlük "operasyon değil, tatbikata hazırlanıyoruz" şeklinde açıklamalarda bulunuyor. Böylece Irak rejimiyle elele Kürt halkına yönelik yeni soykırım savaşı hazırlıklarına karşı kamuoyunun uyanıklığını tepkileri zayıflatmaya çalışıyor.

Konunun ilginç bir yanı şuydu ki, tam da Kürdistan'da yine cadı kazanları kaynatılırken, aynı sıralarda, Ankara'da cuntanın "meclis"inde yeni "Polis Vazife ve Selahiyetleri" kanunu tartışılıyordu. Önce madde sonra da bütünüyle, bir iki ufak değişiklikle onaylanan bu yasayla polise sınırsız yetkiler tanındı. Aslında bir bakıma, 12 Eylül'den buyana polis'in fiili uygulamaları "yasallaştırıldı." Sıkıyönetim güçlerinin yerine benzer yetkilere sahip polis güçlerini geçirme, diktatörlüğü "sivil" kılıf altında kalıcılaştırma planlarının önemli parçalarından biri olan bu yasa, başta sol güçler olmak üzere geniş demokrasi güçlerini tepkisiyle karşılaştı. Barolar Birliği başkanı yasayı "polis devletine ilk adım" olarak niteledi.

Bu, cumhuriyet tarihinde ilk kez olmuyor. Bir yandan Kürt halkına karşı soykırım savaşı yürütülürken, öbür yandan-bunu bir gerekçe olarak kullanılıyor- tüm yurttaki anti-demokratik baskıların tırmandırılıp kurumlaşması, 1925'te "Tahrir-i Sükun" yasanın çıkarılması sırasında da görülmüştü.

Bu kez oligarşinin ve onun diktatörlüğünün derinleşen bunalımı ve artan iç çelişkileri ve de yükselen muhalefet koşullarında meclis içi sözde muhalefet bile yeni polis yasanının görüşülmesi sırasında "tepkiler" dile getirmek zorunda kaldı. Tartışmalar sırasında ANAP İstanbul milletvekili şöyle diyordu: "Sırr-ı devlet diye birşey vardır. Bu her yerde konuşulmaz. Sayın Özal durup dururken başına iş almak ister mi? Demek ki bazı sıkıntıları var. Yani iktidar muhalefete diyor ki, bu kanunun çıkmasında zaruret var. Biz burada bahar havasında iken Şark'ta mesele var. Hükümet benim ihtiyacım var deyince, sırlı devlet meselelerinin halli için bu kanunun çıkması lazımdır."

ANAP milletvekilinin bu "Tahrir-i Sükun"cu konuşması aynı zamanda rejimin niteliğini bir kez daha açığa vuruyor. Söylenmek istenen aslında şudur: "Bu yasanın geçmesini cunta

istiyor. Ancak bunu böyle açıklayamayız, bu bir devlet sırrıdır. Çünkü dünya aleme "demokrasiye geçtiğimizi", egemenliğin "milletin seçtiği milletvekillerinden oluşan mecliste olduğunu" söylüyoruz. Bu devlet sırrını açıklarsak, bugünkü meclisin ve sivil hükümetin faşist diktatörlüğü giydirilen bir kılıf olduğunu gizleyemeyiz." Bunların anlamadığı şey şu ki, bu büyük (!)"devlet sırrı"nın faşizmin "bittiğini" iktidardır çokbaşlılaştığını sanan bir iki politik kör dışında bilme-yen kalmadı.

Demokrasi güçleri sivil, parlamenter kılıflı bu faşist diktatörlüğü yıkmak için mücadele ediyorlar. Dünya ilerici güçlerinin, halkımızın bu savaşıyla dayanışması her geçen gün daha bir gürleşiyor. Ne savaş maceraları, şovenist kampanyalar, ne de polis yasaları onları kaçınılmaz sonlarından kurtaramayacak.

Tatbikat mı? Operasyon mu?

bunalımına kimseyi ortak edemeyecek

(başı 6. sayfada)

lu kılıyor. Çünkü işin nereye varabileceği açıkça görülüyor. Olayları sıralayalım:

- Pazar yerinde ve yolda Halkevi üyelerine sataşma.
- Özellikle oturma ve çalışma hakkı olmayan işçileri bir olayın içine çekip işe polis sokma yeltenişleri,
- Halkevi'ne zorla girmeye çalışma Bildiri dağıtmaya kalkışma. "Bizi buradan çıkaramazsınız" diye bağırıp kavga çıkarmaya çalışma.
- Tüm uyarılara rağmen Halkevi'ne

girip olay çıkarma denemelerine devam etme.

Son günlerde bazı sivri akıllıların oturma hakkı olmayan işçiler hakkındaki bazı "dostça" uyarıları bize Yürükoğlu'nun "Denizliler olayı" diye bilinen bir kara geçmişini hatırlatıyor.

Bu provokatif girişimlerde başı çeken kişinin davranışları artık açıkça sırtıtmaktadır. 1 Mayıs'ta Sol Birlik temsilcisinin konuşması sırasında davul çalarak "devrimci" görevini yerine getiren bu kişi, Elçilik önünde yapılan gösteri sonrası 20

kişilik gurubun arasına girerek onları tahrik etmeye çalışmıştı. Aynı kişi Belediye'de yapılan bir toplantıyı da provoke etmişti. Şimdi tahriklerini Halkevi içine girerek sürdürme noktasına gelen bu kişi ve diğerlerine bir daha Halkevi'ne gelmemeleri söylenmiştir.

Herşey gün gibi açık. Eğer bu provokasyon girişimleri devam ettirilirse, Halkevi'nde yada Halkevi'nin düzenlediği toplantılarda olay çıkarmaya çalışacak kişilere "SİZİN OR ADA NE İŞİNİZ VARDI?" diye sormaya bile gerek duymayacaktır.

15-16 HAZİRAN YOLUMUZU AYDINLATIYOR

15-16 Haziran Genel Grevi'nin 15. yıldönümünü de geride bıraktık.

1970 yılında, ilerici sendikal hareketi yoketme amacıyla gerici hükümetin Meclis'e sürdüğü yasa tasarısını durdurmak için DİSK üyelerini greve çağırdı. 15-16 Haziran'da yüzbinden fazla DİSK üyesi ve bazı Türk-İş üyeleri işi durdurdular, fabrikalardan sokaklara aktılar. O güne kadar ülkemizde görülen buen yığnsal işçi eylemini bastırmak için ordu birlikleri çıkarıldı işçilerin karşısına. Üç işçi şehit düştü.

Genel Grev, o güne kadar ülkemizde görülmüş en yığnsal işçi eylemi oldu. İşçi sınıfı, kazanılmış hakları korumadaki kararlılığını, inandığı dava uğruna savaşıma atılmaya hazır olduğunu dosta düşmana gösterdi. Hükümet yasa değişikliği önerilerinden birini geri çekmek zorunda kaldı. Diğeri ise Türkiye İşçi Partisi ve CHP'nin başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi.

15-16 Haziran direniği işçi sınıfının ilerici sendikal hareketi için de, DİSK'te örgütlenmesine büyük bir ivme kattı, 1970'lerin ikinci yarısında süren etkin yığnsal eylemlerinin, DGM direnişlerinin, 'Mayıs'ların, genel grevlerin ilham ve güç kaynağı oldu.

İşte tüm bu yönleriyle 15-16 Haziran işçi sınıfımızın önemli bir günlemesi olarak her yıl anılıyor.

Ülkemizdeki faşist diktatörlüğün DİSK'e, ilerici sendikal harekete azgınca saldırdığı, DİSK yöneticilerini idamla tehdit ettiği, sendikal hakları budadığı bugünkü koşullarda 15-16 Haziran genel grevi çok daha büyük bir anlam kazanıyor.

Ülkemizde sendikal hakların, tüm demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilmesi ancak faşist diktatörlüğün yıkılması ile mümkündür. Bu ise aynı 15-16 Haziran 1970'te olduğu gibi yığnları aktif savaşıma çekmekle olur.

MORNING STAR Fighting against Turkish fascism

CANIT BAYLAV, secretary of the Solidarity Committee for Trade Union Rights and Democracy in Turkey, looks at the current struggle of the Turkish people.

The struggle of the Turkish people against the fascist dictatorship of the military is a struggle for the survival of the Turkish nation. The military has been the dominant force in Turkish politics since the 1930s, and its rule has been characterized by repression, corruption, and a lack of democracy. The people have been oppressed and their rights have been violated. The military has been the main obstacle to the development of a democratic and socialist society in Turkey.

The current struggle of the Turkish people is a struggle against the military dictatorship. The people are demanding the end of military rule and the establishment of a democratic and socialist government. They are demanding the release of political prisoners and the restoration of civil liberties. They are demanding the right to free and fair elections and the right to participate in the political process.

The struggle of the Turkish people is a struggle for the future of the Turkish nation. It is a struggle for the survival of the Turkish people and for the establishment of a democratic and socialist society. The people are determined to fight against the military dictatorship and to bring about a new era of democracy and socialism in Turkey.

15-16 Haziran'ın yıldönümü nedeniyle İngiltere komünistlerinin günlük gazetesi "Morning Star" geniş bir yazı yayınladı. DİSK'li sendikacı Cahit Baylav'ın kaleme aldığı yazı Türkiye'de sendikal ve genel politik durum konusunda bilgi veriyor.

TÜRKİYELİ GÖÇMEN KADINLAR ULUSLARARASI KONFERANSI YAPILDI

Çeşitli Avrupa ülkelerinde yaşayan ve çalışan uzmanların katılımıyla, 6-8 Haziran 1985 tarihlerinde Amsterdam'da ilk uluslararası Türkiyeli Göçmen Kadınlar Konferansı "Sesini Yükselt" belgisi altında toplandı. Konferansa, Federal Alman-

ya, Avusturya, Avusturalya, Belçika Batı Berlin, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İsveç, İsviçre, Norveç ve Türkiye'den 97'si delege, 15'i uzman; 38'i konuk ve diğerleri gözlemci olmak üzere 200'e yakın Türkiyeli ve yabancı kadın katıldı.

İrkçılık, Ayrımcılık ve Yabancı Düşmanlığı, Sağlık, Yasal Durum ve Hükümet Politikaları, Örgütlenme, Eğitim, Kültür ve İş pazarı ana başlıkları altında toplanan 7 ayrı çalışma gurubunda delege kadın ve genç kızlar sorunlarını tartıştılar, çözüm yolları önerdiler ve somut istemlerini belirlediler.

Konferans bu istemlerin Batı Avrupa hükümetleri, uluslararası kuruluşlar ve Türkiye hükümetine iletilmesine, ayrıca Nairobi'de Birleşmiş Milletler tarafından düzenlenecek Kadın On Yılı Değerlendirme Konferansı'na ve forumuna sunulmasına karar verdi.

Londra Halkevi delegesi katıldığı çalışma guruplarında, Londra'da yaşayan ve çalışan Türkiyeli göçmen kadınların sorunlarını ve Halkevi'nin bu sorunların çözümüne katkıda bulunmak için yaptığı çalışmalarını ile getirdi. Bu sorunların genelinde Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan Türkiyeli göçmenlerin sorunlarıyla ortak olduğunu, ancak İngiltere'nin, özel şartlarına bağlı olarak farklılıklar gösterdiğini belirtti. "İrkçılık ve Yabancı Düşmanlığı" konulu çalışma gurubunda, İngiltere'de yabancı işçilere uygulanan ırkçı, ayrımcı baskıları örneklerle sergileyerek Halkevi'nin girişimi ile başlatılan ve başarıyla sürmekte olan Göçmen Hakları Kampanyası hakkında bilgi verdi.

GERÇEĞİN SESİ

Londra bayileri:

- ★ Collet's London Bookshop: 66 Charing Cross Road, WC2.
- ★ Centerprise Bookshop: 136 Kingsland High Street, E8.
- ★ ALPA Newsagents Ltd: 73 Stoke Newington Road, N16.
(Simpson House Karşısı)
- ★ HULL'S Newsagent: 162 Stoke Newington Road, N16.
- ★ Manor House Newsagent: 320 Green Lanes, N4.
- * Bookmarks : 265 Seven Sisters Road, N7 (Finsbury Park)
- * Newsagent: 359 Caledonian Road, N7
- * Tailors newsagent: 445 High Road, N17
- * Yesilada: 115 D Stoke Newington Road, N16
- * Central Books: 37 Grays Inn Road, EC1

YÜRÜKOĞLU VE ANTI-SOVYETİZM: NEREDEN NEREYE?

Yürükoğlu'nun TKP'ye karşı başkaldırısının ardından bugün 7 yıl geçti. Siyasal savaşında çok uzun olmayan bu döneme bakıldığında, bu fraksiyoncu, parti düşmanı hareketin sonunda nereye varacağına ilişkin TKP'nin de o günlerde yaptığı saptamasının nasıl tıpa tıp gerçekleştiği bugün açıkça görülmektedir. Gerçekten de Yürükoğlu grupçuğu sonunda komünist hareket dışında, ona düşman, anti-Sovyet, dejenerer bir küçük burjuva tekkesine dönüşmüştür.

"Parti-içi savaşım" kisvesi altında başlatılan başkaldırıdan, grupçuluğa, fraksiyonculuğa, "kanatçılığa" oradan da nihayet her yönüyle komünist partişi ile bağlarını koparmış ama hala parti adını kullanmakta yarar gören bir küçük-burjuva örgütlenmesine varılmıştır.

Bu süreç uluslararası komünist harekete, Sovyetler Birliği'ne ve sosyalist ülkelere karşı tutumda izlenen paralel bir evrimle atbaşı gitmiştir. Yürükoğlu'nun komünist harekete yabancılaşmasının ona düşmanlığının en çarpıcı dışavurumlarından biri olan anti-Sovyetizm, artık son dönemde iyice üst boyutlar kazanmış bulunuyor. Buna karşın hala onun Londralı dar çevresine yamanmış olarak kalan kimilerinin, geçmişlerinde anti-Sovyetizmle uzlaşmayı reddetmiş, bunu devrimciliğin ana bir kriteri olarak görmüş kimi kişilerin gözlerini açıp bu doludizgin anti-Sovyet gerici gidişi sindirebilmesini açıklamak zordur. Bunda grup psikolojisinin kof ajitasyonlarla etkilenmenin olduğu kadar, Yürükoğlu'nun anti-sosyalist (anti-sosyalist sistem), anti-Sovyet propagandasının biçim, dozaj ve zaman aralıklarını 'duruma, örgütte esen rüzgarlara göre' ayarlayarak, "kurnazca" göz boyama taktikleri kullanmasının payı var.

"Esen rüzgarlar" bazen öyle icabettiriyor ki, Yürükoğlu, Sovyet yanlısı olduğunu iddia edebiliyor. Oysa böyle söylemek, böyle olduğunu kanıtlamıyor.

Burada Yürükoğlunun anti-Sovyet, anti-sosyalist sistem propagandasının eksiksiz bir dökümünü yapmak olanaksız. Biz sadece son bir kaç ayın "İ.Sesi" sayılarında şöyle bir göz atmakla yetinelim.

İ.Sesi 279. sayısında (25 Mart) üçüncü sayfasının başlığı şöyle: "Türkiye burjuvazisi Bulgaristan'a asla dil uzatamaz ama komünistlerin eleştirme hakkı vardır" Bu "ince ayırım"ın pratikte somutlanması "...biz dil uzatırız" biçiminde oluyor.

Bulgaristan'a karşı emperyalizmin, gericiliğin ve faşist çevrelerin şoven, anti-sosyalist kampanyası doruğa tırmanırken bu bayımız sırça köşkten "eleştirme hakkını" kullanıyor. Peki ama bu durumda, bu biçimiyle, bu eleştiri kimin değirmenine su katıyor?

Hemen ardından, İ.S.280. sayısında (8 Nisan) aynı konudaki bir yazıda bu 'eleştiri' iyice derinleştiriliyor "...sosyalist ülkeler de böyle (burjuva uluscu ve yobaz dinci) propagandanın başarısı için vargüçleriyle çalışıyorlar. Sosyalist ülkelerde dar siyasal çıkarlar uğruna komünizmin ilkeleri çoktan feda edildi." (s.13)

Anti-Sovyetizm, Sovyet yaşam tarzını ve Sovyet devletinin iç ve dış politikasını yanlış tanıtmaktan oluşan Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanca faaliyet. Anti-Sovyetizm aracılığıyla burjuva ideologları halkların Sovyetler Birliği'ne güvenini yıkmaya, uluslararası komünist hareket sıralarında uyumsuzluk oluşturmaya ve gelişmekte olan ülkeler üzerinde dünya sosyalist sisteminin etkisini zayıflatmaya çalışırlar. Anti-Sovyetizm anti-komünizmin merkezi bileşenidir. (Siyasi terimler, Novosti, Moscow, 1982, İng.6.)

İ.Sesi, 281. sayısında (22 Nisan) "Lenin 115 yaşında -Yaşasın Marksizm-Leninizm" başlıklı bir yazıda şöyle yazabiliyor:

"Lenin'in gövdesi Moskova'da Kızıl Meydan'daki Mozaik'te nasıl mumyalı olarak yatıyorsa, ilkeli ve yaratıcı mantığı da, sosyalist ülkelerde, dünya işçi hareketinin genelinde bir süredir öyle yatıyor." (s.4) O, uluslararası komünist harekete, Sovyetler Birliği'ne ve sosyalist ülkelere karşı saldırılarını böylesi "yavuz hırsız ev sahibini bastırır" örneği, kendini bilmez yüzsüzlüklerle de sınırlamıyor. Onları, geçmişiyile, bugünüyle bir kalem darbesiyle karalama cüretini de gösteriyor:

"..Ne rüslantıdır ki, Leninci mantığın mumyalandığı, Lenin'in eski bir "meşhur" olarak, kof, "resmi" törenlerle anıldığı yıllar, aynı zamanda dünya devriminde yenilgiler aldığı, geri adımlar attığı yıllardır.

"Dünya devrimi..önündeki engelleri mutlaka aşacaktır. Bu, bugünkü "resmi" komünist hareketin kendisini yenilemesiyle mi, yoksa yerine yenisinin gelmesiyle mi olur bunu pratik gösterecektir." (aynı yer)

Bu yazıda, o, son "30-35" yıla yani 1950'lerden bu yana gelen döneme atıfta bulunuyor. Ama bundan Yürükoğlu'nun uluslararası komünist hareketin 1950'ler öncesi dönemini ve Komüntern'i, dogmatik bir biçimde de olsa savunduğu sonucu çıkarılmamalıdır. Aynı biçimde, son bir iki sayıda Yürükoğlu'nun "Stalin'in anısı önünde saygıyla eğiliyoruz" demesi de ancak kimi "eser rüzgarlar"la bağlantılı olabilir. "1.Konferans tutanakları", "Sosyalizm ve Demokrasi", "Yaşasın Sosyalizm" kitap ve yayınlarından da görüleceği gibi, o, Lenin'in ölümünden bu yana Sovyetler'de bürokrasinin dirildiğini, insan haklarının çiğnendiğini, Stalin'in büyük Rus şovenisti ve bir diktatör olduğunu, Komüntern'in 1920'lerde ortacılık, 1930'larda ise, sağ oportünizm sapması içinde olduğunu savlamaktadır. Özel konuşmalarda, yakın çevresi içinde, onun "Lenin'in yanlışları"ndan da dem vurduğu bilinmektedir.

Yürükoğlu komünist hareketin ve Sovyetler Birliği'nin yalnız bugününe değil, tüm geri tarihine düşmandır. Bu düşmanlık onun uluslararası komünist hareketin "yerine yenisinin gelmesi" yolundaki gülünç ve bir o kadar da anti-komünist çağrısında kendini olanca çıplaklığıyla göstermektedir. Bu görüşlerin emperyalist "Sovyetoloji" enstitülerinden kaynaklandığı bir sır değildir. Nitekim Yürükoğlu'nun komünist hareket ve Sovyetler Birliği üzerine yazdıkları dikkatle incelendiğinde, karşımızda, komünistlerarası bir tartışma değil, Leninizmi öğrenmemiş, onu okumuş ama tıpkı burjuva Sovyetologları gibi bu alandaki ansiklopedik bilgisini harekete saldırmakta kullanan, hareketin dışında, ona yabancı ve düşman bir megaloman olduğu açıkça görülmektedir. Öyle ki, bu saldırılar, anti-komünist burjuva Sovyetologlarında olduğu gibi, gerçeklere değil, düpedüz çarpıtmalara dayanmaktadır. Lenin'in Sovyetler Birliği'nde, sosyalist ülkelerde ve komünist hareket içinde anılma biçiminin "kof, 'resmi' törenler" olarak karalanması da

aynı yazıdaki Afganistan'da hareketin "devrimleri düpedüz boğazlayarak devrimi rehin almış ve buzdolabına kaldırmış" olduğu yolundaki temelsiz gerici suçlama da buram buram, CIA güdümlü ince anti-komünizm kokmaktadır.

Tipki "Yaşayan Sosyalizm" kitabında emperyalist propaganda aygıtının "Sovyetlerde ev köpeklerine karşı katliam hazırlandığı" yollu iddialarını "Sovyetler Birliği'nde özgürlüklerin olmadığı" görüşüne destek yaptığı gibi, İ.S.282. sayısında (8 Mayıs) "Büyük zafere 40. yıldönümünde Sovyetler'e bin selam"(!) başlıklı yazıda da, (herhalde Sovyetler Birliği'ne ilişkin bir yazıda hiç bir "eleştiri'nin yer almamasının "ilkesel" olarak yanlış olacağı kaygısıyla!) buluna buluna madalya bolluğu saldırı konusu yapıyor:

"Bugün ortada savaş gibi bir olay yokken Sovyetlerde fazlaca ödül ve madalya dağıtılması madalya kavramını anlamsızlaştırabiliyor." (s.3)

Burada, öncelikle, 15 günlük ve bolca sayfalı, "komünizm" sıfatını kullanan bir gazetede sosyalizmin başarılarını, yaşamın çeşitli alanlarında emekçiler yararına elde edilen kazanımları konu alan hiç bir yazının yer almamış olmasının ve kimi yıldönümlere ilişkin "teorik inceleme" yazılarının bile mutlaka Sovyetler Birliği'ne, komünist harekete bir saldırı vesilesi yapılmasının anlamına önemle işaret etmek isteriz. "Madalya" konusuna gelince, bunun bir çok vesileyle antikomünist anti-Sovyet emperyalist propaganda aygıtlarında küçük görüldüğü bilinmektedir. Emperyalist merkezlerin sesine son derece duyarlı olan Yürükoğlu'nun bundan etkilenmemesi düşünülemezdi.

Evet, bugün sosyalizm bir askersel çatışma içerisinde değil ama uluslararası sınıf savaşının ideolojik olduğu kadar ekonomik alanda da olanca şiddetiyle gittiğini kim yadsıyabilir? Sosyalizmde emekçilerin politik ve ekonomik yaşamda önemli başarılarının karşılığında ödül ve madalyalar biçiminde manevi teşvik görmesi, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkmış bir olay da değildir. Maddî ve manevî teşviklerin doğru bileşimi yeni olmayan bir Leninci ilkedir. Bu ilkeye yabancı olan emekçilere, değil maddî manevî teşvik, kurşun, cop ve işsizlik kartı vermekten başka birşey yapmayan emperyalistlerin bu sosyalist pratiği karalamaya çalışmaları doğaldır. Doğal olmayan, emekçilerden yana, komünist olduğunu savlayan birisinin de bu saldırıya katılması, ya da bunu yaparken de komünist sıfatını kullanmaya devam etmesidir.

Bütün bunların "kazara" yapılmış "hatalar" olmadığı açıktır. Anti-Sovyetizm ve komünist partisi düşmanlığı Yürükoğlu'nun programıdır. Bu İ.S.283. sayısındaki (27-Mayıs) "IV. Program'dan" başlığı altındaki programın özetinde açıkça görülmektedir:

"Dünya devrimi...önündeki önemli bir engel dünya komünist hareketinin durumudur. Dünya komünist hareketi bir bütün olarak sağa kaymıştır." (s.3)

Buradan anlaşılıyor ki bay Yürükoğlu'na göre dünya devrimi için dünya komünist hareketi engeldir, yıkılmalıdır!

"Dünya sosyalist sisteminin kapitalizmi geçmesi bir yana, çözülme tehlikesi vardır" (aynı yer) Buradan şu sonuç çıkıyor ki, Yürükoğlu Sovyetler Birliği'nin, sosyalist ülkelerin ekonomik gücü ve potansiyelleri konusunda ya zır cahildir ya da bunları gözlerden gizleme-

yi "görev" bilmektedir. İlk uzay uydusunu fırlatan ve uzaya ilk insan gönderen Sovyetler Birliği diğer sosyalist ülkelerle birlikte üretim hacmi bakımından en belirleyici alanlarda kapitalist sistemi geçmiş bulunmaktadır. Sanayi üretimi kapitalist ülkelere kıyasla 2 misli hızla büyümektedir. Emek üretkenliği alanında ise, şiddetli bir yarışma sürmektedir. Sosyalizmden farklı olarak emekçileri en kaba sömürü ve baskı mekanizmasına tabi kılan emperyalizm bu alanda henüz önde olmasına rağmen, sosyalizm iki sistem arasındaki belirleyici yarışmanın gerçekleştiği emek üretkenliği alanında da her geçen gün yeni yeni başarılar kazanmaktadır.

SSCB'de üretim artışında emek üretkenliğinin payı %96'yı aşmaktadır. Kapitalist ülkelerin bu orana yaklaşma perspektifi bile yoktur. Bu durum sosyalist ülkelerde bilimsel teknik devrimin üretim sürecindeki etkinliğini göstermektedir.

Uluslararası komünist hareketin 2. Dünya Savaşı dahil pratik deneyimden ve bilimsel teorik analizlerden yola çıkarak vardığı "dünya devrim sürecini geri çevrilmez hale geldiği saptamasını Yürükoğlu bir çırpıda reddediyor.

Ona göre sosyalizm çözülme tehlikesi ile karşı karşıya, dünya komünist hareketi çoktan çözülmüş bulunuyor. Aynı Yürükoğlu Türkiye'de de faşizmi çözmüştü.

Hiç kimseye "basit" gelmesin. Yürükoğlu'nun son zamanlarda "çözülme" diye tutturmuş olması, her yerde "çözülme" görmesinin bir temeli vardır. Bu onun küçük dünyasındaki gerçek çözülmenin Yürükoğlu'nun kişisel psikolojisinden süzülerek "bilince" yansımalarıdır.

Gerçekte bu çözülme henüz son noktasına varmış değildir. Yürükoğlu'nun yıllardır binbir türlü yolla dejenerelendiği, 'kesme şeker' biçimi yonttuğu, "Londra Aristokrasisi" denilen dar bir dergici çevre dışında kalan kimileridir sözkonusu olan. Yürükolu ve bu çevrede farklı olarak ülkemizde işçi sınıfının devrimci davasıyla, uluslararası komünist hareketle bağlarını hep ten yitirmemiş, İngiltere'de Yürükoğlu'nun dizleri dibinde ve emperyalizmin güçlü anti-komünist, anti-Sovyet propagandasının etkisi altında değil de, geçmişte Türkiye'de sınıf savaşlarının ortasında, anti-komünizmin, anti-Sovyetizmin her biçimine karşı savaş içinde bulunmuş bu kişiler artık yolun sonuna, son yol ayrımına gelmiş bulunuyorlar.

Bu kişilerin önünde nesnel ve öznel bir seçim bulunuyor: Ya artık çok geç olmadan, yıkılan köprülerin son filmiklerine yapışarak, yakılan gemilerin artıklarından sal yaparak bu bataklıktan çıkacaklar, ya da bir megalomanın peşinde; öznel teslim ve nesnel evrim yoluyla, dejenerasyon sürecini tamamlayacaklar, anti-komünist, anti-Sovyet güçlerin dümen suyunda "parti", "marksizm-Leninizm", "devrim", "Sovyetler Birliği" sözcüklerinin en hain maksatlarla kullanıldığı bir provokasyon hareketinde bir süre piyon olarak kullanıldıktan sonra bir kenara savrulup atılacaklar, kaybolup gideceklerdir.

"Türkiye burjuvazisi Bulgaristan'a asla dil uzatamaz ama biz uzatırız", "Sovyetler'e bin selam, saldırıya devam", "Dünya devrimi için dünya komünist hareketini yıkalım" gibi diyalektik (!) çelişkiler de çok geçmeden çözülecektir. Ama o zaman, artık çok geç olacaktır.

"Her bir partinin ve uluslararası komünist hareketin geçmişini karalama sürekli kullanılan bir anti-komünist yöntem haline gelmiştir."

"Anti-komünistler, komünistlerin devrimci biyografilerini ve hafızalarını reddettiklerinde kaçınılmazlıkla kendi kendilerini reddetmiş olacaklarını biliyorlar.

"Çok sayıda basılan yayınlar SBKP'den bağımsızlığın -gerçekte ona karşıtlığın (ki bu daha iyisi)-bağımsızlığın tek gerçek ölçütü olduğunu savlıyor. Komünist partiler SBKP'ye bağımlı olmakla, "Moskova'nın ajanları"

olmakla suçlanıyorlar. Bu savların gerçek dışılığı çok açık hale gelince ise başka ve daha ince, fakat aynı maksatlı kötüler çıkarılıyor."

"Varolan sosyalizme, dünya devrimci güçlerinin kalesine sırtını dönen birisinin kendi devrimci ideallerini terkettiği doğrudur."

Profesör B.M.Leibzon
Birlik, Dayanışma, Enternasyonalizm
Uluslararası Komünist Birlik: Tarihsel Deneyim, İlkeler ve Sorunlar. Progress Publishers, Moscow, 1981, İng.Ba.